

Nr 57

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående höjning av vissa postavgifter jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 23 april 1964 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 155, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att besluta att avgifterna för inrikes brev, postkort, korsband, postanvisningar, postförskott, paket, assurans och rekommendation skall från och med den 1 juli 1964 utgå med de belopp, som av departementschefen vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t förordats.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I propositionen framlägges förslag till höjda postavgifter. Grundportot för brev föreslås ökat med 5 öre till 40 öre och för brev i högre viktsatser med 10—50 öre. Höjda avgifter föreslås även för postkort, korsband, postanvisningar, postförskott, paket samt assurans och rekommendation. Ifrågavarande uppräknningar jämte vissa förutsedda avgiftshöjningar, som det ankommer på Kungl. Maj:t eller generalpoststyrelsen att besluta, beräknas öka postverkets intäkter med ca 68 milj. kr under budgetåret 1964/65. De nya avgifterna föreslås skola träda i kraft den 1 juli 1964.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 824 av herrar *Erik Filip Petersson* och *Skårman* samt II: 1014 av herr *Ståhl m. fl.*, vari hemstälts, »att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 155 måtte besluta att inrikes brevportot för lägsta viktklassen (under 20 gram) icke skall höjas utan behållas oförändrat vid 35 öre»; ävensom

II) motionen II: 1013 av herrar *Börjesson* i Falköping och *Dahlgren*, vari hemstälts, »att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 155 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

1) om en ingående rationaliseringsundersökning i fråga om postverkets organisation och drift, varvid företagsekonomisk expertis från näringslivet må utnyttjas; samt

2) om en samlad översyn i fråga om avgiftsavvägningen mellan olika rörelse- och verksamhetsgrenar inom postverket, varvid bör prövas ökad avgiftsbeläggning på exempelvis postsparbanks- och postgironörelserna samt på kommersiellt betonade mass- och grupp korsband, så att lägre avgiftsbe-

läggning kan möjliggöras för vanliga brevfräsändelser och för mass- och grupporsband från ideella organisationer, i enlighet med motionens syfte.»

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna II: 1013 och II: 1014.

I skrivelse den 14 april 1964 har generalpoststyrelsen framlagt förslag om höjning av flertalet av de avgifter, som är fastställda i kungörelsen den 11 maj 1951 (nr 248) angående postavgifterna m. m. Förslaget innefattar sålunda portona för brev, postkort, korsband och paket samt avgifterna för postanvisningar, postförskott, assurans och rekommendation.

Innebörden av styrelsens förslag framgår av följande sammanställning.

Sammanställning över nuvarande avgifter samt av generalpoststyrelsen och departementschefen föreslagna ändringar

Försändelseslag	Avgiftsgrupper	Nuvarande avgifter, öre	Generalpoststyrelsens förslag, öre	Departementschefens förslag, öre
Brev	högst 20 g	35	40	40
	över 20— 125 g	70	80	80
	» 125— 500 g	105	120	120
	» 500—1 000 g	150	200	200
Postkort	enkla	25	30	30
	dubbla	50	60	60
Korsband (affärshandlingar, trycksaker, varuprov, varukorsband)	högst 100 g	20	25	25
	över 100 g	20	25	25
		för de första 100 g samt 10 öre för varje följande vikt av 100 g eller del därav	för de första 100 g samt 10 öre för varje följande vikt av 100 g eller del därav	för de första 100 g samt 10 öre för varje följande vikt av 100 g eller del därav
Minimavgift för affärshandling		35	40	40
Postanvisningar	högst 10 kr.	35	50	50
	över 10—2 000 kr.	70	100	100
Postförskottsavgiften		25	35	35
Assurans		70 öre i grundavgift + 10 öre för varje 1 000 kr. eller del av 1 000 kr. av assuransbeloppet	100 öre i grundavgift + 10 öre för varje 1 000 kr. eller del av 1 000 kr. av assuransbeloppet	100 öre i grundavgift + 10 öre för varje 1 000 kr. eller del av 1 000 kr. av assuransbeloppet
Paket	högst 1 kg	170	200	200
	över 1— 3 kg	200	250	250
	» 3— 5 kg	250	300	300
	» 5— 7 kg	450	500	500
	» 7—10 kg	600	700	700
	» 10—15 kg	900	1 000	1 000
	» 15—20 kg	1 200	1 300	1 300
Rekommendation		70	100	100

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

Generalpoststyrelsen, s. 2—6.

Departementschefen, s. 6—7.

Av innehållet i de förevarande motionerna må här återges följande.

I *motionerna I: 824* och *II: 1014* framhåller motionärerna att, om den i propositionen föreslagna höjningen till 40 öre av brevportot i den första vikt-satsen genomföres, skulle det vanliga brevportot komma att fördubblas sedan 1951. Under samma tid har den allmänna prisnivån enligt konsumentprisindex stigit med 61 procent. Nuvarande porto om 35 öre motsvarar alltså den allmänna prisnivåns stegring under angivna tidsperiod. Motionärerna framhåller vidare, att de föreslagna portohöjningarna i betydande omfattning skulle överstiga de med löneavtalet sammanhängande lönekostnaderna för postverket.

Postverket är icke avsett att drivas i fiskaliskt syfte eller i vinstsyfte. I allmänhet har det ekonomiska målet definierats så att intäkterna skall täcka kostnader inklusive avskrivningar samt därutöver ge en skäligen förräntning på disponerat statskapital. Det är icke postmonopolets uppgift att medge högsta möjliga förräntning. Av postverket disponerat statskapital uppgår till ca 100 milj. kr. De föreslagna portohöjningarna skulle för nästa budgetår medge en förräntning av ca 45 procent, vilket synes motionärerna vara ett anmärkningsvärt högt förräntningskrav.

Det bör vara en angelägen uppgift för postverkets ledning att möta de nu uppkommande lönekostnadsstegringarna med kostnadsbesparande rationaliseringar, så långt detta är möjligt inom ramen för verkets allmänt servicebetonade verksamhet. Ett stort antal företag måste i dagens situation rationalisera sin produktion så att bättre kvalitet kan erbjudas utan fördyring. Det synes motionärerna vara att föregå med dåligt exempel att i skydd av ett lagfäst monopol skynda till prishöjningar som går vida längre än till att kompensera lönehöjningar och medge rimlig avkastning. Det förhållandet torde vara väl känt att den ekonomiska nödvändigheten av rationalisering och sparsamhet är den bästa drivfjädern till att ansträngningar verkligen göres av en företagsledning. På grund härav anser motionärerna, att portohöjningarna bör begränsas till ett belopp som i stort sett täcker lönekostnadsökningen. Intensifierade rationaliseringssträvanden bör kunna förväntas ge marginal för önskvärd kapitalavkastning.

Enligt propositionen ger paket- och postanvisningsrörelserna samt postförskotts- och rekommendationsförfarandena icke täckning för sina särskilda kostnader. Även om varje särskild kostnads-kalkyl måste vara behäftad med

betydande osäkerhetsmarginaler, synes de undersökningar som gjorts ge vid handen att brevrörelsen löper med betydande överskott. En höjning av inrikes brevportot är för allmänheten liksom för den allmänna kostnadsnivån den mest känsliga. Motionärerna anser därför att någon höjning av brevportot i lägsta viktklassen nu icke bör företagas utan bibehållas vid nuvarande porto om 35 öre. Vidare erinras om att vid 1952 års portohöjningar lämnades brevportot för den lägsta viktklassen oförändrat, medan portot för de högre viktklasserna liksom för ett flertal andra försändelse-slag höjdes.

Genomföres de i propositionen föreslagna portohöjningarna med undantag för lägsta viktklassen för inrikes brev, skulle intäktsökningen uppgå till 40 milj. kr. Den beräknade lönekostnadsökningen skulle då i sin helhet täckas, vilket synes vara tillräckligt. Postverkets vinst för 1964/65 skulle då kunna beräknas till 17 milj. kr.

Motionärerna fäster därjämte uppmärksamheten på att överskotten från postsparbanken och postgirot, vilka är att betrakta som rörelsegrenar inom postverket, under senare år så gott som undantagslöst disponerats för uppsamling av vinstmedel inom rörelsegrenarna i fråga och således inte för leverans av vinstmedel till statsverket. Av ett sammanlagt överskott under åren 1960—1963 om 176,7 milj. kr. har således 14 milj. kr. inlevererats som vinstmedel till statsverket. Å postsparbankens och postgirorörelsens totala obligationsinnehav om nominellt 2 922 milj. kr. fanns vid utgången av år 1963 en dold reserv om 357 milj. kr. Dessa rörelsegrenar får anses vara mycket väl konsoliderade. De bör rimligen kunna ge ett större bidrag till postverkets rörelse än hittills. En höjning av detta bidrag till sådant belopp att postverkets samlade vinstleverans till statsverket för nästa budgetår upptas till 25 milj. kr. anser motionärerna rimlig.

Som motivering för yrkandena i *motionen II: 1013* anföres bl. a. att det är av största vikt, att postverkets verksamhet rationaliseras och förbilligas i så stor utsträckning som möjligt. Genom maskinella och organisatoriska anordningar torde dock driften kunna rationaliseras och förbilligas ytterligare i väsentlig utsträckning. Inte minst angeläget torde det vara, att postverkets byggnadskostnader pressas ned. I många fall torde nyuppförda postlokaler ha blivit onödigt kostsamma i utförandet. Dessa frågor har i viss utsträckning beaktats i postverkets eget utvecklingsarbete liksom delvis också av postutredningen. Enligt motionärernas mening krävs det emellertid en ingående rationaliseringsundersökning i fråga om postverkets organisation och drift. Härvid bör utnyttjas inte minst företagsekonomisk expertis från näringslivet.

Det synes också vara möjligt att åstadkomma en annan avvägning i finansieringen mellan postverkets olika rörelse- och verksamhetsgrenar. En väsentligt större del av kostnaderna bör sålunda kunna bäras av postspar-

banks- och postgirorörelserna. Vad postgirorörelsen beträffar har under senare tid inte någon avgiftshöjning skett. Utbetalning från postgirokonto genom utbetalningskort medför för närvarande en avgift av 20 öre per kort. Under tiden den 1/6 1952—den 30/6 1954 var denna avgift 25 öre, d. v. s. 5 öre högre än för närvarande. Gireringar mellan postgirokonton är avgiftsfria, trots att de medför avsevärda kostnader för postverket. Antalet gireringar mellan postgirokonton var under fjolåret över 100 milj. och antalet utbetalningar från sådana konton nära 40 milj. En ökad del av kostnaderna bör kunna bäras genom avgiftshöjningar på dessa områden och genom införande av exempelvis en särskild gireringsavgift.

Såsom framgår av propositionen avser generalpoststyrelsen att — med stöd av bemyndigande som lämnats av Kungl. Maj:t — höja bl. a. masskorsbands- och grupp korsbandsavgifterna med verkan från den 1 januari 1965. Det synes riktigt, att ökade avgifter bör kunna uttagas på en stor del av de adresslösa försändelserna. Härmed avser motionärerna de kommersiellt betonade mass- och grupp korsbanden, som under senare tid fått allt större omfattning. Den nuvarande avgiftsbeläggningen torde här inte ge postverket en tillfredsställande täckning för kostnaderna. En höjd avgift bör givetvis kunna bäras av de kommersiella intressen, som i dessa avseenden utnyttjar postverkets service. Därifrån bör emellertid undantagas de mass- och grupp korsband, som utsändes av ideella organisationer.

Över huvud taget bör det vara en angelägen uppgift för postverket att medverka till att försändelser i ideellt syfte kan ordnas till så lågt pris som möjligt. Till detta område räknar motionärerna tidningsrörelsen. Postverkets inkomster av tidningsrörelsen täcker inte kostnaderna, trots de höjningar som skett under senare år. Beslutanderätten i fråga om postavgifterna för tidningarna ligger numera hos Kungl. Maj:t. Av propositionen framgår, att nya avgiftshöjningar för tidningarna överväges. Enligt motionärernas mening bör sådan höjning inte ske. I stället bör större avgiftshöjningar kunna genomföras på vissa andra områden. Därigenom bör också avgifterna för vanliga brev försändelser kunna hållas lägre.

Utskottet

I den förevarande propositionen framlägges förslag till höjningar av flertalet av de postavgifter, som bestämmes av riksdagen. Förslaget innefattar sålunda portona för brev, postkort, korsband och paket samt avgifterna för postanvisningar, postförskott, assurans och rekommendation. Ifrågasvarande avgiftshöjningar jämte vissa uppräknings av sådana postavgifter, som det ankommer på Kungl. Maj:t eller generalpoststyrelsen att besluta, beräknas öka postverkets intäkter med ca 68 milj. kr under budgetåret 1964/65. De nya avgifterna föreslås skola träda i kraft den 1 juli 1964.

Avgiftshöjningarna syftar i första hand till att förhindra att underskott uppkommer i postverkets rörelse. Som framgår av propositionen kommer postverket nämligen att från och med innevarande år få vidkännas utgiftsökningar, främst föranledda av stegrade lönekostnader, av en sådan storleksordning att de endast till obetydlig del kan kompenseras genom rationaliseringsåtgärder. Härutöver avses med avgiftshöjningarna att få till stånd en sådan avvägning av taxorna, att postverket kan beräknas få erforderlig rörelsemarginal under de närmast följande åren. Postverkets rörelse beräknas enligt uppgift i kompletteringspropositionen komma att lämna överskott å 9 milj. kr under innevarande budgetår och, om de ifrågasatta avgiftshöjningarna genomföres, 45 milj. kr under budgetåret 1964/65.

Beträffande det inrikes brevportot, som är postverkets största inkomstkälla, föreslås i propositionen att portot för brev i första viktsatsen (högst 20 g) höjs från 35 till 40 öre, i andra viktsatsen (20—125 g) från 70 till 80 öre, i tredje viktsatsen (125—500 g) från 1 kr 5 öre till 1 kr 20 öre samt i fjärde viktsatsen (500—1 000 g) från 1 kr 50 öre till 2 kr. Vidare föreslås bl. a. att korsbandsportot höjs med 5 öre i alla viktsatser. Uppräkningen av korsbandsportot påverkar även avgifterna för masskorsband och grupp-korsband, vilka fastställts i relation till det vanliga korsbandsportot. För att mildra övergången till ett högre porto för mass- och grupp-korsbanden avser generalpoststyrelsen att för deras del med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande genomföra de erforderliga konsekvenshöjningarna först från och med den 1 januari 1965.

I motionerna I: 824 och II: 1014 yrkas att grundportot för inrikes brev skall bibehållas oförändrat, medan utredningsyrkandet i motionen II: 1013 syftar till att genom ökad avgiftsbeläggning på postsparbanks- och postgiro-rörelserna samt på kommersiellt betonade mass- och grupp-korsband åstadkomma sänkta avgifter på vanliga brev-försändelser samt på mass- och grupp-korsband från ideella organisationer.

I likhet med departementschefen finner utskottet för sin del en höjning av posttaxorna erforderlig för att förhindra underskott i postverkets rörelse. Det är vidare enligt utskottets mening önskvärt att postavgifterna avvägs så att verket erhåller tillbörlig rörelsemarginal för sin verksamhet, varvid det för budgetåret 1964/65 beräknade överskottet i nuvarande läge torde kunna betraktas såsom skäligt belopp. Härigenom vinnes den fördelen att — om intet oförutsett inträffar — nya portohöjningar kan undvikas under den närmaste framtiden. Utskottet vill i sammanhanget även erinra om att riksdagen tidigare vid olika tillfällen uttalat, att postverket årligen bör lämna ett överskott å 20—40 milj. kr.

Vad först angår brevportot bör uppmärksammas att ca 87 procent av de inrikes breven tillhör första viktsatsen. Enligt generalpoststyrelsens beräkningar skulle de i propositionen föreslagna ändringarna av brevportot ge en inkomstökning av ca 40,5 milj. kr per år. Ett bifall till yrkandet om

bibehållet grundporto för brev skulle enligt vad utskottet inhämtat innebära en reducering av nämnda belopp med 29,2 milj. kr per år. Redan av denna anledning anser utskottet sig inte kunna tillstyrka bifall till yrkandet i motionerna I: 824 och II: 1014. Därtill kommer att ett bibehållande av nuvarande avgift i den första viktsatsen skulle medföra en rubbning av relationerna dels mellan brevpordona i de olika viktsatserna och dels mellan grundportot på brev och avgifterna för andra försändelser, som är fastställda med hänsynstagande därtill.

De föreslagna höjningarna av korsbandsportot finner utskottet befogade som en konsekvens av höjningen av brevpordot. Med hänsyn härtill och då en lägre avgift för mass- och grupp korsband från ideella organisationer torde vara mindre lämplig, inte minst från administrativ synpunkt, anser utskottet sig inte kunna biträda utredningsyrkandet i motionen II: 1013 i denna del.

Av det anförda framgår att utskottet finner de föreslagna höjningarna av brev- och korsbandsportot väl avvägda med hänsyn till ökningen av postverkets omkostnader. Utskottet tillstyrker således bifall till propositionen i dessa delar. Utskottet har heller inte funnit anledning till erinringar mot övriga i propositionen föreslagna avgiftshöjningar eller mot tidpunkten för genomförandet av höjningen av posttaxorna.

Utredningsyrkandet i motionen II: 1013 avser även en samlad översyn rörande avgiftsavvägningen mellan olika rörelse- och verksamhetsgrenar inom postverket. Såsom framgår av propositionen har en särskild kostnadsundersökning nyligen verkställts. I samband med de föreslagna allmänna avgiftshöjningarna har generalpoststyrelsen även eftersträvat att för paket- och postanvisningsrörelserna samt postförskotts- och rekommendationsförfarandena uppnå en bättre kostnadstäckning än för närvarande. Målsättningen är att varje rörelsegren i princip skall täcka sina särkostnader och därutöver lämna ett visst bidrag till de gemensamma kostnaderna. Under angivna förhållanden finner utskottet inte skäl tillstyrka ytterligare utredning i berörda hänseende.

Vad härefter angår de i samtliga motioner gjorda uttalandena om att postsparbanken och postgirot bör lämna ett större bidrag till postverkets rörelse än hittills får utskottet anförda följande. För postsparbanken och postgirot föreligger inte något monopol, utan dessa rörelsegrenar arbetar båda i hård konkurrens med sparbanker, affärsbanker och andra kreditinstitut. Härigenom måste dessa verksamhetsgrenar bedrivas efter rent affärsmässiga principer. I likhet med andra bankföretag har postsparbanken och postgirot att täcka sina kostnader huvudsakligen genom intäkter från förvaltningen av omhänderhavda medel. Sålunda har postsparbanken att helt bestrida inte endast inlåningsräntor utan även driftkostnader med intäkter från medelsplacering. I postgirot täcks kostnaderna till ungefär tre fjärdedelar på detta sätt och i övrigt genom avgifter. På grund härav och med hänsyn till dessa

verksamhetsgrenars konkurrens från andra kreditinstitut är utskottet för närvarande inte berett att tillstyrka en ökad avgiftsbeläggning på postsparbankens och postgirots tjänster eller inleverans av ytterligare vinstmedel till statsverket.

Utskottet har slutligen att ta ställning till skrivelseyrkandet i motionen II: 1013 om en ingående rationaliseringsundersökning i fråga om postverkets organisation och drift. I anledning härav får utskottet erinra om att omfattande rationaliseringsåtgärder redan vidtagits under senare år, vilka medfört betydande besparingar framför allt för postbankens del. Inom generalpoststyrelsen arbetar för närvarande exempelvis en servicekommitté och en datakommitté. Dessutom torde, om det i propositionen nr 141 till innevarande års riksdag framlagda förslaget angående ändrad organisation av postverket antages av riksdagen, väsentligt ökade resurser komma att ställas till verkets förfogande för den fortsatta rationaliseringsverksamheten. Enär delade meningar således inte torde råda om att postverket även i fortsättningen genom olika rationaliseringsåtgärder bör söka att i möjligaste mån förbilliga driften utan att servicen försämras, finner utskottet inte anledning tillstyrka bifall till ifrågakvarande utredningsyrkande i motionen II: 1013.

Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat yrkandena i motionerna I: 824 och II: 1014 samt i motionen II: 1013.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte bifalla Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 155;

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 824 av herrar Erik Filip Petersson och Skårman samt II: 1014 av herr Ståhl m. fl., ävensom

2) motionen II: 1013 av herrar Börjesson i Falköping och Dahlgren,

icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 19 maj 1964

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Einar Eriksson, Yngve Nilsson, Oscar Carlsson*, Elofsson*, Lundström, Wirmark, Paul Jansson, Erik Filip Petersson och Ottosson*; samt

från andra kammaren: herrar Magnusson i Borås, Brandt, Allard, Kärrlander*, Vigelsbo, Asp*, Christenson i Malmö*, Darlin*, fru Holmqvist, och herr Broberg*.

* Icke närvarit vid justering av betänkandet.

Reservation

av herrar *Yngve Nilsson, Lundström, Erik Filip Petersson, Ottosson, Magnusson* i Borås, *Christenson* i Malmö, *Darlin* och *Broberg*, vilka ansett

dels att det avsnitt i utskottets yttrande som börjar på s. 6 rad 12 nedifrån med »Det är» och slutar på s. 7 rad 20 uppfifrån med »av posttaxorna» bort ha följande lydelse:

»Vad angår brevportot bör uppmärksammas att ca 87 procent av de inrikes breven tillhör första viktsatsen. Enligt generalpoststyrelsens beräkningar skulle de i propositionen förslagna ändringarna av brevportot ge en inkomstökning av ca 40,5 milj. kr per år. Ett bifall till yrkandet om bibehållet grundporto för brev skulle enligt vad utskottet inhämtat innebära en reducering av nämnda belopp med 29,2 milj. kr per år. Med sådan ändring av propositionens förslag till portohöjningar skulle intäktsökningen för postverket uppgå till ca 45 milj. kr. Hänsyn har då tagits till en av portohöjningen föranledd efterfrågeminskning. En dylik höjning av postportot skulle inte enbart täcka uppkommande lönekostnader utan därutöver ge ett visst överskott. Som framhålls i motionerna I: 824 och II: 1014 är postverket ej avsett att drivas i fiskaliskt syfte. Intäkterna bör täcka kostnaderna inklusive avskrivningar och därutöver ge skälig förräntning på disponerat statskapital. När utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts proposition utom i vad avser höjning av brevportot i lägsta viktsatsen innebär detta för kommande budgetår full täckning för ökade lönekostnader och därutöver ett visst överskott. Den ovannämnda ekonomiska målsättningen följes.

Påbörjade och planerade rationaliseringar bör dessutom kunna förbilliga driften och på längre sikt bli en verksam faktor för ett tillfredsställande driftresultat. Härvid vill emellertid utskottet kraftigt betona att detta inte får försämra postverkets service gentemot allmänheten.

Utskottet vill under hänvisning till vad som ovan anförts tillstyrka yrkandet i motionerna om att brevportot för lägsta viktsatsen behålls oförändrat vid 35 öre.

Utskottet tillstyrker övriga i propositionen föreslagna avgiftshöjningar ävensom tidpunkten för höjningarnas genomförande.»

dels ock att utskottet bort hemställa,

A) att riksdagen måtte — med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 155 icke kunnat av riksdagen oförändrad bifallas — i anledning av de likalydande motionerna I: 824 av herrar *Erik Filip Petersson* och *Skårman* samt II: 1014 av herr *Ståhl* m. fl. bifalla Kungl. Maj:ts förslag med den ändringen, att det inrikes brevportot i första viktsatsen bibehålles oförändrat vid 35 öre;

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 824 av herrar Erik Filip Petersson och Skårman samt II: 1014 av herr Ståhl m. fl., ävensom

2) motionen II: 1013 av herrar Börjesson i Falköping och Dahlgren,

måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört och hemställt, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Särskilt yttrande

av herrar *Elofsson* och *Vigelsbo*, vilka anfört följande:

Såsom framgått av utskottets yttrande har vi biträtt de höjningar av postavgifterna som föreslagits av Kungl. Maj:t. Det bör betonas att höjningarna i sin helhet inte är motiverade av löneökningarna inom postverket eller av verkets nuvarande ekonomiska situation. Av hänsyn till budgetläget liksom till angelägenheten av att avgifterna efter de nu aktuella höjningarna icke skall behöva höjas ytterligare inom en längre tidsperiod, har vi emellertid inte velat motsätta oss de av departementschefen förordade höjningarna. Vi har heller inte kunnat undgå beakta att ett avslag till viss del på de förslag till höjningar som förelagts riksdagen skulle kunna medföra kraftigare höjningar i fråga om de postavgifter som fastställes utan riksdagens medverkan.

Vi har fäst särskild vikt vid utskottets uttalande om att postverket genom rationaliseringsåtgärder bör söka i möjligaste mån förbilliga driften utan att servicen försämras. Genom rationaliseringsåtgärder och genom den inkomstförbättring postverket nu erhåller bör det vara möjligt att upprätthålla en god service utan att avgifterna behöver höjas ytterligare inom nu över-skådlig framtid.

Beträffande postverkets olika rörelse- och verksamhetsgrenar har utskottet inte ansett sig böra tillstyrka ytterligare bidrag från postsparbanken och postgirot till den samlade rörelsen för närvarande. Frågan står emellertid öppen för framtiden. Enligt vår mening bör de möjligheter som kan yppa sig i detta hänseende noggsamt tillvaratagas till gagn för befodringsverksamhet där låga avgifter får anses särskilt angelägna.